

Raadscommissie Bestuur
Agendapunt "Raadsinformatiebrief Wifi tellingen n.a.v. vragen SP"
Inspraakreactie wijkraad Vijfhoek, Raaks en Doelen

Geachte leden van de raad,

U ontving van het college een Raadsinformatiebrief over zogenoemde wifitellingen. In diezelfde periode ontvingen wij antwoorden over hetzelfde onderwerp.

Bijgaand treft u aan onze reactie aan het college naar aanleiding van hun brief. Onze reactie gaat deels ook in op de raadsbrief van het college aan uw raad.

Met vriendelijke groeten,
de wijkraad Vijfhoek, Raaks en Doelen
info@wijkraadvijfhoek-haarlem.nl

Aan het college van Burgemeester
& Wethouders
Grote Markt 2
Haarlem

Onderwerp: wifitracking
Uw kenmerk: ECDW/2020/29670

Haarlem, 7 juni 2020

Geacht college,

Wij danken u voor de op 14 mei jl. ontvangen ambtelijke antwoorden op de door ons gestelde vragen aan uw college van B&W van 6 december 2019. Wij vinden het positief dat u heeft besloten de toegezegde subsidie aan de BIZ op te schorten in afwachting van de resultaten van het AP-onderzoek in Enschede. We plaatsen hierna, naar aanleiding van uw antwoorden, enkele kanttekeningen en we hebben aanvullende vragen.

1

Wij vragen ons af of de ambtelijke antwoorden uw bestuurlijke instemming hebben omdat (blijkens de ondertekening) een mandaat van uw college afwezig is.

- Heeft uw college c.q. hebben de verantwoordelijke bestuurders ingestemd met de ambtelijk gegeven antwoorden?

Wij nemen hierna gemakshalve aan dat de antwoorden van de ambtenaar uw instemming hebben.

2

De geadresseerde van uw brief is onjuist. Het is de wijkraad Vijfhoek, Raaks en Doelen die u vragen heeft gesteld.

3

Opvallend is dat u bij uw antwoorden de term 'wifitracking' mijdt. U noemt de bedoelde activiteiten 'wifitellingen'. De AVG-handhaver, de Autoriteit Persoonsgegevens (hierna AP) noemt dit beestje wel gewoon bij de naam.

Uit diverse media-uitingen blijkt ons dat het bestuur van de BIZ Binnenstad ('BIZ') voornemens is bezoekers en bewoners van het centrum te gaan volgen via het unieke MAC-adres van hun gsm: hun verblijfstijd in het centrum kan worden gemeten (dat meten doe je tussen meerdere punten), hun looproute kan worden gevolgd en bezoekers kunnen worden onderscheiden van centrumbewoners.

Er bestaan ook zgn. 'domme sensoren' (deze slaan geen MAC-adres op c.q. muteren dat MAC-adres op een server). Deze domme sensoren tellen en doen niets meer dan dat. De BIZ wil bezoekers ongevraagd en zonder hun voorafgaande (opt-in) toestemming gaan volgen tijdens hun bezoek aan het centrum.

- Waarom noemt u, in afwijking van de AP, dit bedoelde systeem 'wifitellingen' i.p.v. 'wifitracking'?

4

U acht de door de BIZ-genoemde samenwerking met de gemeente bij het volgen van bezoekers niet aan de orde. U was voornemens met gemeenschapsgeld (subsidie) de door de BIZ-vergaaarde persoonsdata te kopen. Dat subsidievoornemen schort u nu tijdelijk op.

Wij zien deze ruil 'geld voor data' -net als de BIZ- als een vorm van partnership, mede omdat u toestaat dat de gegevensverzameling in uw openbare ruimte mag plaatsvinden.

- Heeft u enige overeenkomst op dit gebied met de BIZ afgesloten?
- Welk bestuursorgaan heeft op welke datum besloten subsidie te geven in ruil voor persoonsdata verkregen door de BIZ?

5

U schrijft dat de burger zich 'in beginsel' onbespied moet kunnen wanen in de openbare ruimte. En u geeft aan dat het voor u (als medewetshandhaver) de vraag is "hoe je dat zich onbespied kunnen wanen effectief kunt beïnvloeden.'

- De voorzitter van de AP heeft uw citaat omtrent het je 'onbespied wanen in de openbare ruimte' zonder uw toevoeging 'in beginsel' gehanteerd. Wat is de reden van uw toevoeging 'in beginsel'?
- Bent u voornemens wifitracking en soortgelijke vormen van sensorgebruik vergunningplichtig te maken en vervolgens ook te gaan handhaven in de openbare ruimte?

6

U schrijft dat door gesprekken met de BIZ en met CityTraffic u -als medewetshandhaver- heeft vastgesteld dat de beoogde werkwijze van de BIZ en City Traffic privacyproof zou zijn.

- Als de BIZ, volgens uw opvatting, zijn gang kan gaan met wifitracking in het centrum, vanwaar die gesprekken?
- Volgens uw mededelingen heeft u in januari en in februari van dit jaar deze gesprekken nogmaals met beide partijen gevoerd. Het AP-onderzoek in Enschede was toen al een jaar actief en de normuitleg van de AP m.b.t. gerechtvaardigd belang was toen al maanden bekend. Wanneer is dan uw voortschrijdend inzicht ontstaan om de toegezegde subsidie aan de BIZ op te schorten?

De burgemeester heeft dat privacyproof zijn van de beoogde werkwijze in januari 2020 volgens het transcript van die vergadering meegedeeld aan de leden van de Raadscommissie Bestuur.

Als bewoners hopen wij dat onze (mede)wetshandhavers ook nog andere methodieken hanteren dan alleen gesprekken te voeren met direct belanghebbenden.

7

U schrijft dat de gemeente tijdelijk afstand neemt van de tellingen. U staat echter toe dat de BIZ in uw openbare ruimte bezoekers via hun wifi gaat volgen op een, ook voor deskundigen, onduidelijke wijze.

- Waarom wilt u niet in uw openbare ruimte communiceren dat bezoekers gevolgd zullen gaan worden? U bent immers eigenaar van die openbare ruimte en u staat dat ongevraagd volgen toe.

8

U schrijft dat u niet op de hoogte bent van reeds bestaande wifitracking in de Haarlemse openbare ruimte.

- De BIZ heeft u dat nooit meegedeeld?
- Gaat u aan de BIZ die locatie(s) bevragen?

9

U schrijft dat de AP recent de interpretatie van het zgn. gerechtvaardigd belang heeft gewijzigd en dat deze wijziging uw standpuntbepaling heeft doen wijzigen.

De laatste AP-wijziging op dit punt, dateert volgens onze informatie, van begin november 2019. Ver voordat de burgemeester in januari 2020 de werkwijze van de BIZ als AVG-proof benoemde.

- Op welke recente AP-wijziging doelde u t.a.v. 'het gerechtvaardigd belang'?

10

In november 2019 publiceerde de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) de [Normuitleg grondslag 'gerechtvaardigd belang'](#). Een gerechtvaardigd belang is één van de zes grondslagen op basis waarvan persoonsgegevens mogen worden verwerkt. Op basis van de grondslag gerechtvaardigd belang mogen persoonsgegevens verwerkt worden wanneer dit noodzakelijk is *voor de behartiging van de gerechtvaardigde belangen van de verwerkingsverantwoordelijke of van een derde, behalve wanneer de belangen of de grondrechten en de fundamentele vrijheden van de betrokkene die tot bescherming van persoonsgegevens nopen, zwaarder wegen dan die belangen.*

De AP benoemt in de Normuitleg enkele belangen die *niet* gerechtvaardigd zouden zijn:

"Wat ook niet als een gerechtvaardigd belang kwalificeert, is bijvoorbeeld: het enkel dienen van zuiver commerciële belangen, winstmaximalisatie, het zonder gerechtvaardigd belang volgen van het gedrag van werknemers of het (koop)gedrag van (potentiële) klanten, etc."

Het is ons bekend dat juristen over deze normuitleg van de AP discussie met elkaar voeren. Voor u als wetshandhaver is dit wel dé normuitleg die sinds november 2019 van toepassing is bij de interpretatie van de AVG.

- U bent bekend met de recente toelichting van de AP, schrijft u, en toch wordt bestuurlijk openbaar gemeld dat de werkwijze van de BIZ AVG-proof is. Hoe verklaart u dit?
- Bent u op hoogte van de door de BIZ gehanteerde gerechtvaardigde belangen?
- Heeft u de BIZ naar de door hun gehanteerde gerechtvaardigde belangen gevraagd?

11

Een enkele opmerking plaatsen we voorts bij de door uw college gegeven antwoorden aan de fracties van de SP en het CDA.

U schrijft dat 'inmiddels' is gebleken dat er door de AP een klacht wordt onderzocht over de identieke werkwijze van CityTraffic in Enschede. Ja, daar is een andere opdrachtgever aan het werk, maar het gaat daar om dezelfde methodiek als die in Haarlem beoogd wordt, bij dat AP-onderzoek. Door die recente wetenschap heeft het college de toegezegde subsidie aan de BIZ opgeschort.

- Is het bij het college bekend dat dit AP onderzoek over de (identieke) methodiek in Enschede al sinds 2018 loopt? (*)

12

U schrijft: "Mocht uit het onderzoek van de Autoriteit Persoonsgegevens blijken dat de regelgeving omtrent passantentellingen <de AP noemt dit 'wifitracking'> aangescherpt moet worden, gaan we met de BIZ Binnenstad in overleg om de gevolgen hiervan te bekijken."

- U sluit met uw formulering uit dat deze vorm van 'passantentellingen' verboden gaat worden?

13

Wij schrijven u "Hashen en dubbel hashen leiden, volgens de AP, niet tot onomkeerbare anonieme data, ziet de gemeente dit anders?" U antwoordt ons dat u de uitkomsten van het AP onderzoek afwacht. Echter in uw raadsbrief geeft u aan: "Het anonimiseren van de MAC-adressen werkt op dit moment in grote lijnen als volgt:" Dit lijkt ons geen consistente beantwoording.

14

- Bent u op de hoogte van de ingangsdatum van het BIZ-voornemen om bezoekers en bewoners in het centrum te gaan tellen/volgen? Wij horen die datum graag.
- Bent u op de hoogte van de aantallen en de locaties van de sensoren in het Haarlemse centrum? Wij horen die aantallen en locaties graag.
- In het geval u niet geïnformeerd bent over één of beide bij 13 genoemde kwesties, bent u dan voornemens hier navraag naar te doen bij de BIZ en deze informatie openbaar te maken?

15

Wij hopen dat u uw wettelijke AVG-zorgplicht binnen uw organisatie (waar het de verwerking van persoonsgegevens van uw inwoners én uw werknemers betreft in uw systemen) meer gedegen uitvoert dan we vooralsnog waarnemen ten aanzien van de AVG-zorgplicht in uw openbare ruimte.

Wij hopen op uw spoedige reactie.

Met vriendelijke groeten,
de wijkraad Vijfhoek, Raaks en Doelen,
info@wijkraadvijfhoek-haarlem.nl

(*) De initiatiefnemer ('klager') van het AP-onderzoek in Enschede heeft recent bij de Nationale Ombudsman een klacht ingediend n.a.v. de lange onderzoek tijd van de AP en het uitblijven van toegezegde voortgangsberichten over het verloop van het onderzoek.